

بررسی مقایسه‌ای آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان با توجه به سبک‌های زندگی غربی و اسلامی

□ مهدیه عبداللهی^۱

چکیده

مهم‌ترین مسأله‌ای که امروزه جامعه ایران با آن روبرو است، سبک‌های زندگی متفاوت در جامعه است که سبب سر درگمی جوانان و زمینه انحراف و آسیب‌های اجتماعی آنان را فراهم می‌کند.

پژوهش حاضر به منظور بررسی مقایسه‌ای آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز با توجه به سبک‌های زندگی غربی و اسلامی انجام شده است.

روشن تحقیق از لحاظ هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات تحقیق توصیفی از نوع علیّی مقایسه‌ای است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز است که در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳ مشغول به تحصیل می‌باشند. تعداد آنها برابر ۲۲۵۴۳ نفر برآورد شده است، که از این تعداد ۱۲۷۳۴ نفر دانشجوی مرد و ۹۸۰۹ نفر دانشجوی زن است. با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. در این تحقیق برای بررسی آسیب‌های اجتماعی از شاخص‌های سرقت، اعتیاد به مواد، انحرافات جنسی، خودکشی، خشونت و فرار از خانه و برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. از آزمون مانوا برای

* تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۸/۲۶ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۱/۱۲.

۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

mabdolahi211@gmail.com

آزمون فرضیه‌ها استفاده شد.

نتایج تحقیق نشان داد که آسیب‌های اجتماعی افراد دارای سبک زندگی اسلامی با افراد دارای سبک زندگی غربی متفاوت است.

با توجه به نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود سبک‌های زندگی اسلامی و غربی و آسیب‌های ناشی از این دو به مردم آموزش داده شوند تا مردم سبک زندگی مناسب را انتخاب نمایند.

واژگان کلیدی: آسیب‌های اجتماعی، سبک زندگی غربی، سبک زندگی اسلامی، دانشجویان.

مقدمه

مسئله آسیب‌ها به این دلیل در جامعه بشری مورد توجه متفکران بوده است که همزمان با گسترش انقلاب صنعتی و وسعت دامنه نیازمندی‌ها، محرومیت‌های ناشی از برآورده نشدن خواست‌ها و نیازهای زندگی موجب گسترش شدید و دامنه‌دار فساد، عصیان، تبهکاری، سرگردانی، دزدی و انحرافات جنسی و دیگر آسیب‌ها شده است (ستوده و بهاری، ۱۳۸۶). از سوی دیگر در پژوهش‌های افرادی همچون برلینر و الیوت (۲۰۰۲)، مانلی و همکارانش (۲۰۰۲) نیز مشخص شد که در سنین حساسی همچون نوجوانی و جوانی، اعمال افراد و در معرض صدمه بودنشان به چندین مسئله آسیب‌زای اجتماعی وابسته است و این مسائل می‌توانند افراد را وارد گروه آسیب‌دیده اجتماعی کنند. در کل آسیب اجتماعی عبارت است از هر نوع رفتاری که با ارزش‌های شناخته شده جامعه در تعارض باشد و باعث اختلال در کارکرد فرد، خانواده یا جامعه شود (ستوده، ۱۳۸۷). به عبارت دیگر، آسیب‌های اجتماعی شامل مسائلی می‌شود که از نظر بخش قابل توجهی از مردم، براساس معیارها و هنجارهای پذیرفته شده آنها غیر قابل قبول باشد و این به طور عمده جنبه ذهنی مسائل اجتماعی است. از جنبه دیگر اختلالی در نظام اجتماعی و گذران عادی زندگی اجتماعی ایجاد می‌کند و دشواری‌هایی، چه از حیث روانی و چه از حیث اجتماعی، برای افراد ایجاد می‌کند (عبدی، ۱۳۷۱).

مطالعه ناهنجاری‌های اجتماعی نظیر بیکاری، فقر، اعتیاد، خودکشی، ولگردی، زورگیری، روسپی گری، رشوه‌خواری، گدایی و... همراه با علل و شیوه‌های پیش‌گیری و درمان آنها و نیز شرایط بیمارگونه اجتماعی است. اگر در جامعه‌ای هنجارها مراجعات نشود. کج روی پدید می‌آید و رفتار آسیب می‌بیند. مطالعه این گونه نابسامانی‌ها را در جامعه انسانی آسیب‌شناسی اجتماعی (social patholojy) می‌گویند (صدقیق سروستانی، ۱۳۸۶). در عین حال، از آنجا که رشد و شکوفایی هر کشوری در گرو توجه به جوانان، به خصوص دانشجویان است، برخورداری این قشر جامعه از شادابی و نشاط، امکان به فعل درآمدن توانایی‌های بالقوه را فراهم می‌سازد و این امر منجر به رشد و توسعه کشور خواهد شد. با وجود این، امروزه یکی از نگرانی‌های اساسی روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و سیاست‌گذاران، موضوع تأثیر آسیب‌زاگاهی اجتماعی بر جوانان و به ویژه بر گروه دانشجویان است؛ چرا که این مسائل آثار پایداری بر شخصیت دانشجویان می‌گذارند و در نهایت پیامدهای ناگواری برای افراد جامعه به دنبال خواهند داشت (مکتبی و زرگر، ۱۳۸۷، نقل از موسوی، ۱۳۸۹).

از آنجایی که جامعه ایرانی یک جامعه دینی و در حال گذر است، دین همچون یک سرمایه، نقشی تأثیرگذار بر کنش و انتخاب سبک زندگی و نحوه مصرف فرهنگی و مادی افراد دارد (ولیامز، ۱۳۸۶، ۲). برخی جامعه‌شناسان مدعی اند سبک زندگی از اصطلاحات ابداعی ماکس ویر (به نقل از مهدوی کنی، ۱۳۸۷) جامعه‌شناس مشهور فرانسوی است. در مقابل برخی روانشناسان جعل و ابداع این اصطلاح را به آلفرد آدلر (به نقل از کاویانی، ۱۳۹۱) روانشناس اتریشی و بنیان‌گذار رویکرد روانشناسی فردی نسبت می‌دهند. زیمل (۱۹۹۰) نیز سبک زندگی را تجسم تلاش انسان برای یافتن ارزش‌های بنیادی و فردیت برتر خود می‌داند. به اعتقاد وی، فرد می‌کوشد تا از طریق سبک زندگی فرهنگ عینی اش را به گوش دیگران برساند. منظور از سبک زندگی، مجموعه الگوهای

انسان در اعمال، احساسات، عواطف و افکار است که از اموری همچون لباس پوشیدن، غذا خوردن، تفریح و سرگرمی، روابط با یکدیگر، طلاق و ازدواج، معشیت و کسب و کار، معماری و شهرسازی، هنر و ادبیات ناشی می‌شود (موسوی گیلانی، ۱۳۹۲). به عبارت دیگر، هر مکتب و مذهبی، سبک زندگی برای بشریت ارائه می‌دهد و مدعی است، جامعه مطلوب و زندگی سالم در نتیجه پیروی از روش زندگی است که آنان ارائه می‌دهند. اسلام یکی از ابزارهای سازنده سبک زندگی انسان می‌باشد (نهایی و خرم، ۱۳۸۹). در حقیقت، بیشتر مطالعات درباره سبک زندگی در دنیای غرب انجام شده است و با توجه به گسترش کم توجهی به دین در غرب، محققان اندکی در پی آن بوده‌اند تا تأثیر دین و دینداری را بر سبک زندگی ارزیابی کنند (فاضلی، ۱۳۸۲).

دین و مذهب یکی از اساسی‌ترین و مهم‌ترین نهادهایی است که جامعه بشری به خود دیده است، به طوری که هیچ گاه بشر خارج از این پدیده زندگی نکرده و همواره بدان پناه برده است. قرآن می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لِكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَتُئُمُ مُسْلِمُونَ» (بقره ۱۳۲)؛ خداوند این آیین پاک را برای شما برگزیده است و شما جز بر آیین اسلام نمی‌میرید. به گفته پلوتارک اگر به صحنه گیتی نظری یافکنیم، بسیاری از اماکن را خواهید دید که در آنجانه آبادی است، نه علم و نه دولت، اما جایی که خدا نباشد نمی‌توان پیدا نمود (به نقل از نوابخش، پوریوسفی، ۱۳۸۵). در سبک زندگی از سایر دیدگاهها، فقط به رفتار توجه می‌شود و فکر و نیت انجام رفتار بررسی نمی‌شود؛ اما سبک زندگی اسلامی نمی‌تواند نسبت به نیات بی‌تفاوت باشد، در حالی که تأکید آن روی رفتار است؛ به حداقل عواطف و شناخت‌ها نیز نظر دارد (کاویانی ارانی، ۱۳۸۸). برای داشتن یک سبک زندگی مطلوب، دونوع جهت‌گیری لازم است:

۱. بایدها و نباید های مورد قبول در زندگی؛
  ۲. شیوه های اجرا و به عینیت رساندن آنها.

جهت‌گیری اول، به طور غالب ارزشی و اخلاقی است و جهت‌گیری دوم مبتنی بر ارزش‌های عملی است و این مسائل هر دو در سبک زندگی اسلامی دیده شده است (شریعتی، ۱۳۹۲). مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی شامل اجتماعی، اخلاق، خانواده، سلامت، عبادی، تفکر و علم، دفاعی، امنیتی و باورها و عقاید است (کاویانی، ۱۳۹۰). بنابراین، سبک زندگی اسلامی عاملی است که به هنگام شکست ناشی از دست نیافن به اهداف یا وجود تعارض، فرد را قادر می‌سازد تا ضمن شناخت بهتر خود و دیگران به ایجاد ارتباط مناسب با مردم و سازگاری با محیط و اجتماع پردازد (طولاپی و همکاران، ۱۳۹۲). دالوند و همکاران (۱۳۹۱)، در مطالعه‌ای که بر روی اساتید و دانشجویان انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که انحراف از اعتدال فکری، اعتقادی و رفتاری برای پدیده سبک زندگی سلامت محور بر مبنای فرهنگ اسلامی به عنوان متغیر مرکزی یا مشکل اساسی روانی - اجتماعی می‌باشد. همچنین سبک زندگی اسلامی و شادکامی با میزان رضایت از زندگی در دانشجویان رابطه مثبت (کجاف و همکاران، ۱۳۹۰) و با مدیریت بدن (علمی و همکاران، ۱۳۸۹) رابطه منفی معناداری دارد.

اما مواردی همچون گسترش روزافزون سبک زندگی غربی در جامعه ایران، به ویژه در میان نسل جوان، و خطر استحاله فرهنگی، نیاز قشر مذهبی جامعه به دانستن سبک زندگی اسلامی براساس آموزه‌های اسلام ناب را دوچندان می‌کند. بسیاری از اندیشمندان معتقدند که اساس سبک زندگی غربی بر مبنای تفکر مادی و مصرف‌گرایی پایه‌ریزی شده است. این تفکر از راه فیلم، سایت‌های اینترنتی، بازی‌های رایانه‌ای، تبلیغات تلویزیونی و ماهواره‌ای، فروشگاه‌های و بیلبوردهای تبلیغاتی به فکر و ذهن مخاطبان جامعه القا می‌شود (موسوی جزایری، ۲۰۱۰). از سوی دیگر، اگر سبک زندگی غربی را «مجموعه‌ای از ارزش‌ها و باورها و رفتارهای مثبت و منفی میان مردم غیر شرقی، به ویژه آمریکا و اروپا، که

در حوزه‌های مختلف اخلاقی، اقتصادی، اجتماعی، آموزشی و علمی، شخصی و سیاسی رواج دارد بدانیم، در آن صورت، این سؤال محوری مطرح می‌شود که «موقع ما در برابر آنها چگونه باید باشد؟». این جاست که شناخت دقیق سبک زندگی غربی و انتخاب جهات مثبت آن و دوری از جنبه‌های منفی اش اقدامی قابل دفاع و منطبق با تجدد و نوگرایی و نوآندیشی محسوب می‌شود. از این منظر، مدرنیته را باید امری مثبت ارزیابی کرد که مهم‌ترین ویژگی اش «اندیشه آزادی است». متعلقات اندیشه آزادی عبارتند از: برابری سیاسی و حقوقی، فردگرایی، خردگرایی، تأکید بر منافع فرد و توان اشخاص برای تشخیص مصالح خویش (بشریه، ۱۳۷۸). در حالی که تقليد کورکورانه از فرهنگ و زندگی غربی و ناتوانی در تفکیک جنبه‌های مثبت و منفی آن و به ویژه گزینش جهات زشت، بد و منفی و مخرب آن قابل دفاع و پذیرفته نیست. این نوع گرایش و نگاه سطحی به غرب را می‌توان غرب‌زدگی یا غرب‌گرایی نامید (کاتوزیان، ۱۳۷۳). عابدی اردکانی (۱۳۸۸)، در پژوهشی که با هدف تعیین رابطه و میزان همبستگی بین عزت نفس و سبک زندگی غربی در میان ۲۲۷ نفر از جوانان شهر یزد انجام داد، به این نتیجه دست یافت که هر چه عزت نفس بالاتر باشد میزان گرایش به سبک زندگی غربی در جوانان یزدی کمتر است و بالعکس.

با توجه به این که تحقیقی در زمینه مورد بررسی یافت نشد، بنابراین در ادامه فقط به پژوهش‌های صورت گرفته مشابه در این زمینه می‌پردازیم، تحقیقات نشان داده‌اند که دینداری سبب محافظت نوجوانان در برابر اعمالی مانند سیگار کشیدن، نوشیدن الکل، مصرف مواد افیونی، برقراری رابطه جنسی نامتعارف و... است (نونماکر، مک‌نلی و بلوم، ۲۰۰۳) و با افزایش شادکامی در بین دانشجویان (قمی، ۱۳۸۸ و لویز، ۲۰۰۰) و با افزایش رضایت از زندگی (لیم و پوتنم، ۲۰۱۰ و هدی و همکاران، ۲۰۱۰) همراه هست و همچنین التراز عملی به عقاید اسلامی با گرایش دانشجویان نسبت به مواد مخدر (خوش طینت، ۱۳۹۱) رابطه منفی و

معنی داری دارد.

بنابراین با توجه به آنچه گفته شد، پژوهش حاضر با هدف مقایسه آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز با توجه به سبک‌های زندگی غربی و اسلامی انجام گرفته است.^(۱۶۷)

روش بررسی

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از حیث شیوه گردآوری اطلاعات تحقیق توصیفی از نوع علمی مقایسه‌ای است. جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳ است که تعداد آنها برابر ۲۲۵۴۳ نفر برآورد شد. از این تعداد ۱۲۷۳۴ نفر دانشجوی مرد و ۹۸۰۹ نفر دانشجوی زن است. حجم نمونه با استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران به دست آمده است. برای تعیین حجم نمونه، ابتدا براساس فهرست‌های موجود در مرکز آمار و اطلاعات دانشگاه، تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل در هر دانشکده تعیین شد و سپس براساس نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم طبقه آزمودنی‌ها به گونه‌ای انتخاب شدند که تعداد آنها متناسب با فراوانی جامعه آماری بود. نمونه‌ها از میان دانشجویان دانشگاه آزاد تبریز در مقطع کارشناسی در دانشکده‌های علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، ادبیات، دامپزشکی، حقوق و علوم سیاسی، مدیریت و حسابداری و اقتصاد انتخاب شدند که در نهایت حجم نمونه ۳۸۰ نفر شد که در دامنه سنی ۲۰ تا ۴۶ ساله بودند. سپس از این افراد خواسته شد تا به پرسشنامه‌های آسیب‌های اجتماعی و سبک زندگی اسلامی و غربی پاسخ دهند و پس از تکمیل توسط پژوهش‌گر جمع‌آوری گردید.

در این قسمت به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات برای تجزیه و تحلیل از دو پرسشنامه مربوط به سبک‌های زندگی و آسیب‌های اجتماعی استفاده شده است.

پرسشنامه آسیب‌های اجتماعی

برای اندازه‌گیری آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. سؤالات مقیاس شامل ۴۱ سؤال بسته پاسخ بود که براساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت خیلی کم (۱)، کم (۲)، متوسط (۳)، زیاد (۴)، خیلی زیاد (۵) درجه‌بندی شدند. بالا بودن نمره نشان دهنده وضعیت نامناسب آزمودنی و تحمل آسیب‌های اجتماعی زیاد و متعدد است. زیرمقیاس‌های این پرسشنامه در شش شاخص سرقت، خشونت و پرخاش‌گری، اعتیاد به مواد، مسائل جنسی، خودکشی و فرار از خانه می‌باشد. همچنین برای تعیین روایی آنها از روش روایی صوری (با استفاده از نظر اساتید و متخصصان در این زمینه) و برای تعیین پایایی آن از آلفای کرونباخ بهره برده شد. به این ترتیب ضریب پایایی کلی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمد و برای هر یک از زیرمقیاس‌ها ضریب پایایی به ترتیب، سرقت (۰/۷۹)، خشونت و پرخاش‌گری (۰/۷۵)، اعتیاد به مواد (۰/۷)، مسائل جنسی (۰/۷۳)، خودکشی (۰/۷۷)، فرار از خانه (۰/۷۱) می‌باشد. با توجه به نتایج به دست آمده از آلفای کرونباخ که همه متغیرها بالای ۰/۷ می‌باشد، می‌توان گفت که پرسشنامه از پایایی قابل قبولی برخوردار می‌باشد.

پرسشنامه سبک زندگی اسلامی و غربی

برای سنجش سبک زندگی اسلامی و غربی از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است، که شامل ۱۴ سؤال می‌باشد. زیرمقیاس‌های این پرسشنامه در شش شاخص نهاد خانواده و نظام آن، هنر و ادبیات، معماری، ارزش‌ها و نظام ارزشی، الگوی مصرف و اوقات فراغت می‌باشند، که براساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت خیلی کم (۱)، کم (۲)، متوسط (۳)، زیاد (۴)، خیلی زیاد (۵) درجه‌بندی شدند و برای هر کدام از شاخص‌ها گویه‌هایی طرح شده است. مزیت اصلی این پرسشنامه در مقایسه با پرسشنامه‌های دیگر؛ تعداد کم سؤالات آن در عین

جامعیت است. از نظر متخصصان برای تعیین روایی صوری و محتوایی و به منظور بررسی پایایی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده است. ضریب پایایی کلی پرسشنامه نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به دست آمده است.

در این تحقیق از آمار توصیفی برای نمایش اطلاعات جمعیت شناختی استفاده شده است. مبنای نتایج تحلیل در این تحقیق استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری می‌باشد. در مرحله اول نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمرینوف و در مرحله بعد از آزمون MANOVA فرضیات پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرند که هر دو روش‌های آماری (توصیفی، استنباطی) مورد استفاده در این تحقیق با استفاده از نرم‌افزار آماری Spss19 انجام گردیده است.

یافته‌ها

از کل نمونه مورد بررسی، ۲۷/۵ درصد مرد، ۷۲/۵ درصد زن و ۴۸/۸ درصد مجرد و ۵۱/۲ درصد متأهل و ۳۷/۵ درصد غیربومی و ۶۲/۵ درصد بومی بودند. میزان علاقه به موسیقی دانشجویان به ترتیب، مذهبی ۲۰/۵ درصد، سنتی مجاز ۱۷ درصد، سنتی غیر مجاز ۱/۶ درصد، کلاسیک ۵/۹ درصد، موسیقی جدید مجاز ۴۱ درصد، موسیقی جدید غیر مجاز ۵/۹ درصد، موسیقی‌های خارجی ۸/۱ درصد می‌باشد.

قبل از وارد شدن به مرحله آزمون فرض‌ها لازم است تا از وضعیت نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمرینوف اطلاع حاصل شود تا براساس نرمال بودن یا نبودن آنها، از آزمون‌ها استفاده شود.

جدول شماره (۱): آزمون کولموگروف - اسپیرنوف

متغیر	معناداری دو طرفه
سبک زندگی	۰/۲۳۴
آسیب‌های اجتماعی	۰/۰۷۸
سرقت	۰/۰۸۹
خشنوت و پرخاش‌گری	۰/۰۸۱
اعتماد به مواد	۰/۰۹۱
مسائل جنسی	۰/۳۱۸
خودکشی	۰/۰۷۸
فرار از خانه	۰/۲۳۱

با توجه به این که سطح معناداری برای متغیرهای تحقیق بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است، پس فرض صفر تأیید می‌شود و نتیجه می‌گیریم که داده‌های جمع‌آوری شده برای متغیرهای تحقیق نرمال است.

جهت بررسی فرضیه تحقیق از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده گردید.

جدول شماره (۲): نتایج مربوط به تحلیل واریانس چند متغیری

﴿۱۷۱﴾

مجدور	سطح معنی داری	درجه آزادی خطای فرضیه	درجه آزادی F	مقدار	
۱ تا $0/427$	۰	۱۹۲۴/۸۰۱	۲۵۸	۵/۶۳۱	۰/۰۳۵ لامبادای ویلکز

جدول شماره (۲) نتیجه آزمون (لامبادای ویلکز) جهت معناداری اثر متغیر مستقل در مدل را نشان می‌دهد، هرگاه سطح معناداری اثر مورد آزمون کوچک‌تر از $0/05$ باشد، در آن صورت می‌توانیم نتیجه بگیریم که آن اثر معنی‌دار است و در مدل نقش دارند.

جدول شماره (۳): نتایج آزمون لون (آزمون برابری واریانس‌ها)

متغیر	F	df1	df2	سطح معناداری
سرقت	۶/۰۸۱	۴۳	۳۲۷	۰
اعتداد	۵/۴۰۹	۴۳	۳۲۷	۰
انحراف	۶/۲۳۳	۴۳	۳۲۷	۰
خودکشی	۹/۰۸۲	۴۳	۳۲۷	۰
خشونت	۵/۵۲۷	۴۳	۳۲۷	۰
فرار	۱۵/۳۲۸	۴۳	۳۲۷	۰

جدول شماره (۳) جهت سنجش برابری واریانس‌های خطای متغیرهای تحقیق را براساس سبک زندگی نشان می‌دهد، سطح معناداری (sig) همه متغیرها بیشتر از $0/05$ می‌باشد، بنابراین، واریانس خطای این متغیرها متفاوت می‌باشد.

جدول شماره (۴): نتایج تحلیل واریانس تک متغیری

متغیر	مجموع مجذورات نوع ۱۱۱	درجه آزادی	میانگین مجذورات	سطح معنی داری	مجذور ۱ تا
سرقت	۸۱۹/۱۵۰	۴۳	۵۰۷/۳	۵/۴۳۸	۰/۴۱۷
اعتیاد	۹۷۹/۱۷۸	۴۳	۱۶۲/۴	۵/۹۷۰	۰/۴۴۰
انحراف	۶۳۹/۲۱۶	۴۳	۵/۰۳۸	۷/۹۱۶	۰/۵۱۰
خودکشی	۹۹۹/۱۳۹	۴۳	۳/۲۵۶	۴/۶۵۸	۰/۳۸۰
خشونت	۲۱۹/۱۸۸	۴۳	۳/۴۷۷	۷/۶۳۷	۰/۵۰۱
فرار	۵۹۴/۱۰۵	۴۳	۲/۴۵۶	۵/۵۷۳	۰/۴۲۳

جدول شماره (۴) نتایج تحلیل واریانس تک متغیری را نشان می‌دهد. همان گونه که در ذیل ملاحظه می‌شود نتایج همه تحلیل‌ها حاکی از تفاوت معنی‌دار هر کدام از مؤلفه‌های متغیر آسیب اجتماعی در دو سبک زندگی غربی و اسلامی است. به عبارت دیگر میانگین آسیب‌های اجتماعی در میان دانشجویان با سبک زندگی غربی بیشتر از دانشجویان با سبک زندگی اسلامی می‌باشد.

پژوهش‌های این پژوهش را می‌توان اینجا در اسلامی، مالی، پیشت و دام، شناسه اول (پیش از عذر) بررسی کرد.

بحث

هدف از پژوهش حاضر بررسی مقایسه‌ای آسیب‌های اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تبریز با توجه به سبک‌های زندگی غربی و اسلامی بود که نتجله به دست آمده از آزمون تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که آسیب‌های اجتماعی (سرقت، خشونت و پرخاش‌گری، اعتیاد به مواد، مسائل جنسی، خودکشی، فرار از خانه) ناشی از سبک زندگی غربی و اسلامی با یکدیگر متفاوت می‌باشند. در مورد مقایسه آسیب‌های اجتماعی براساس این دو سبک تاکنون گزارشی در ادبیات پژوهشی مشاهده نگردیده است.

اما یافته پژوهش حاضر با عقاید نونماکر، مک‌نلی و بلوم (۲۰۰۳)، که

معتقدند دینداری در برابر اعمالی مانند سیگار کشیدن، نوشیدن الکل، مصرف مواد افیونی، برقراری رابطه جنسی نامتعارف و...، از نوجوانان محافظت می‌کند و با پژوهش خوش طینت (۱۳۹۱) مبنی بر این که بین التزام عملی به باورهای اسلامی و گرایش دانشجویان نسبت به مواد مخدر رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد همسو است.

همچنین دالوند و همکاران (۱۳۹۱)، در مطالعه‌ای که روی اساتید و دانشجویان انجام دادند به این نتیجه دست یافته‌ند که انحراف از اعتدال فکری، اعتقادی و رفتاری برای پدیده سبک زندگی سلامت محور بر مبنای فرهنگ اسلامی به عنوان متغیر مرکزی یا مشکل اساسی روانی - اجتماعی می‌باشد. همچنین افزایش میزان استفاده از رسانه‌های داخلی و خارجی موجب ترغیب مدگرایی در افراد می‌گردد (فرهنگی و کیانا، ۱۳۹۱) و هر چه عزت نفس جوانان بالاتر باشد، میزان گرایش به سبک زندگی غربی کمتر است و بالعکس (عبدی اردکانی، ۱۳۸۸). علاوه بر این، دینداری، معنویت و به طور کلی سبک زندگی اسلامی با افزایش شادکامی (قمری، ۱۳۸۸ و لویز، ۲۰۰۰) و رضایت از زندگی (لیم و پوتنم، ۲۰۱۰ و هدی و همکاران، ۲۰۱۰) همراه و با مدیریت بدن رابطه منفی (علمی و همکاران، ۱۳۸۹) دارد.

در توجیه این یافته می‌توان گفت از آنجا که ایران از یک طرف در حال تجدید زندگی و رویه اسلامی است و از طرفی به عنوان یک کشور در حال توسعه و در حال گذار از مرحله سنتی به مدرنیسم می‌باشد، سرعت تغییرات در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، آسیب‌ها و تهدیدات اجتماعی متنوعی بر جامعه ایران وارد شده است، به طوری که طبق گزارش‌های سازمان بهزیستی کشور، طی سال‌های اخیر، آسیب‌های اجتماعی در کشور ما به طور متوسط هر سال ۱۵ درصد رشد داشته‌اند.

به عبارتی، آسیب‌های اجتماعی مشکلات و پدیده‌هایی هستند که موجب

سقوط ارزش‌های اخلاقی در شعاع گستردگی جامعه می‌شوند، هنجارهای قانونی و عرفی را زیر پا می‌گذارند و مشکلات و اختلالات دیگری را در خود فرد یا اطرافیان موجب می‌شوند. آسیب‌های اجتماعی می‌توانند بحران‌های بزرگ اقتصادی و اجتماعی در پی داشته باشند و حتی در مواردی امنیت یک کشور را به خطر اندازند (گلزاری، ۱۳۸۷). میزان موفقیت هر کشور در امر پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی معرف کارایی نظام اجتماعی غالب بر آن جامعه است. در این میان، جوانان از گروه‌های بسیار آسیب‌پذیر در زمینه ابتلا به آسیب‌های اجتماعی هستند. حدود ۵۰ درصد جمعیت ایران را افراد زیر ۲۰ سال تشکیل می‌دهند. بنابراین مهم‌ترین مسئله‌ای که امروزه جامعه ایران با آن رو به رو است سبک‌های زندگی متفاوت در جامعه است که سبب سر درگمی جوانان و اختلاف والدین با فرزندان جوانشان شده است. در همین رابطه، در تحقیقات متعدد در زمینه آسیب‌های اجتماعی در جوانان، برخی از آنها دارای مشکلات اخلاقی نظیر ارتباط با جنس مخالف، داشتن آرایش و پوشش نامناسب و غیرمتعارف و مشکلات رفتاری گوناگونی نظیر پرخاش‌گری و درگیری فیزیکی با گروه همسالان، فرار از منزل، تخریب اموال عمومی و تقلب در امتحانات تشخیص داده شده‌اند (رحمتی و بایری، ۱۳۷۹). این افراد به رفتارهای برخطری نظیر کشیدن سیگار، مصرف الکل و مواد مخدر اقدام می‌کنند و انگیزه آنها برای این اقدام، حس کنحکاوی و تجربه چیزهای تازه، فشار گروه همسالان، کسب احساس بزرگی و اعتماد به نفس بیشتر، جبران ضعف‌ها و شکست‌های تحصیلی، جلب توجه دیگران، داشتن الگوهای غلط و نامناسب در خانواده و جامعه، کمبودهای روانی و... است (ستوده، ۱۳۸۰).

ماسون - مونیک ترنر (۲۰۱۰) و مهلکوب و گراف (۲۰۱۰) در پژوهشی نشان دادند که با تضعیف باورهای اخلاقی پاسخ‌گویان بر میزان رفتارهای انحرافی آنان افزوده شده است.

در واقع، وقتی به جامعه امروز نگریسته شود، یک تضاد و دوگانگی ناشی از برخورد دو نوع سبک زندگی غربی و اسلامی ایرانی که مربوط به دو تمدن غربی و اسلامی ایرانی می‌شوند، مشاهده می‌شود؛ به این معنا که ارزش‌ها و فرهنگ‌غربی، با هنجارها و باورهای جامعه ما در تضاد است و بسط سبک زندگی غربی، مانعی بزرگ در مسیر تحقیق پیشرفت و توسعه مبتنی بر تمدن اسلامی تلقی می‌گردد. از این رو، گسترش سلوک حیات دینی، از ضروریات جامعه می‌باشد؛ یعنی ارائه تفسیری توحیدی از زندگی بر مبنای خدامحوری، متفاوت از سبک زندگی انسان مدارانه غربی است (ذوق‌الفاری و همکاران، ۱۳۹۲).

اسلام، با احکام جاودانه خود، سبک زندگی آرمانی و در عین حال واقع گرایانه را پیشنهاد نموده است. سبک زندگی اسلامی مبتنی بر نگرشی متعالی به هستی و انسان شکل گرفته است. عالم طبیعت برای آدمیان خلق شده است و جهان غیب و شهود تحت تدبیر خالقی یکتا و بی‌همتا اداره می‌شود (فیضی، ۱۳۹۲، ۴۱). بنابراین بازخوانی آموزه‌های اسلام و ژرف‌اندیشی در آن، به روشنی ظرفیت بالای آن را برای فرهنگ‌سازی و ارائه الگوهای رفتاری مناسب نشان می‌دهد، زیرا انتزاعی ترین لایه‌های اعتقادی و معرفتی، تا عینی ترین سطوح رفتاری که امروزه با عنوان سبک زندگی از آن یاد می‌شود، در چارچوب نظام معنایی اسلام بیان شده است. در این راستا، قرآن که مهم‌ترین منبع آموزه‌های اسلامی به شمار می‌رود، سرشار از الگوهایی است که شیوه زیست مؤمنانه و مورد نظر اسلام را معرفی می‌کند و در پرتو آیات آن، سیره پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیہ و آله و سلم نیز به عنوان اسوه و نمونه عالی زندگی به تمام مسلمانان معرفی شده است (فاضل قانع، ۱۳۹۳، ۹).

در حالی که، بیشتر جوامع غربی به طور گسترده‌ای از وضعیت رفاهی برخوردارند، یعنی کسی از گرسنگی نمی‌میرد و افراد اندکی در فقر مطلق به سر

می‌برند، در این موقعیت، مشکلاتی که ما در غرب با آنها مواجهیم به طور چشم‌گیری روانی هستند، نه مادی. این مشکلات به ویژه عاطفی و معنوی هستند و به روابطمان با دیگران، احساس بی‌معنای‌مان، اعتیادهای‌مان و بهداشت روانی‌مان مربوط می‌شوند (بارکر، ۲۰۰۲). به عبارت دیگر، مطالعات گسترده و کمی درباره خوشنختی انسان ثابت کرده‌اند که وقتی یک جامعه یا فرد خاص به سطح خاصی از ثروت اقتصادی می‌رسد، هر گونه افزایش درآمد بر بالارفتن سطح سعادت و خوشنختی او تأثیر اندکی دارد یا اصلاً تأثیری ندارد (دینر و بیسوس دینر، ۲۰۰۲). در واقع دین مبتنی بر نیازهای آدمی است و انسان براساس نیازهای فطری، اصیل و تعالی طلب خود و به منظور تأمین صحیح آنها، به دین روی می‌آورد. از طرف دیگر، دین ترسیم کننده نیازهای واقعی و تمایز آنها از نیازهای کاذب انسان است و سبک زندگی انتخابی نیز در راستای تأمین نیازها قرار دارد (شریفی، ۱۳۹۱، ۲۸).

در واقع فلسفه زندگی مادی، رشد عقل ابزاری و نیل به رفاه دنیوی بوده، ولی فلسفه زندگی اسلامی به دلالت آیات، روایات، رهایی از حجاب‌های مادی و دست‌یابی به حیات معنوی و هویت عقلی است (خطبی و ساجدی، ۱۳۹۲، ۲۴). علاوه بر این، دین از طریق اهمیت دادن به سه اصل تعاون و همکاری، مسؤولیت‌پذیری و وفا به عهد، مجموعه عناصر اصلی سبک زندگی دینی را یک جا جمع نموده و افراد را در یک سبک زندگی مشترک می‌سازد، به گونه‌ای که گروه‌های اجتماعی اغلب صاحب یک نوع سبک زندگی شده و سبکی خاص را تشکیل می‌دهند (اصغری، ۱۳۹۲، ۸۹).

بنابر این سبک زندگی در جامعه قرآنی، از نظر اهداف، مبانی جهانی‌بینی و انسان‌شناختی تفاوت‌هایی بین این سبک زندگی غربی دارد (ایروانی، جلائیان ۱۳۹۲). لذا، باورهای دینی به عنوان مجموعه‌ای از عقاید، بایدها و نبایدها و نیز ارزش‌های اختصاصی و تعمیم‌یافته، از مؤثرترین تکیه‌گاه‌های روانی به

شمار می‌رود که قادر است معنای زندگی را در لحظه لحظه‌های عمر فراهم سازد و در شرایطی خاص نیز با فراهم‌سازی تکیه‌گاه‌های تبیینی، فرد را از تعلیق و بی‌معنایی نجات دهد (بهرامی، ۱۳۷۸).

در پایان ذکر این نکته ضروری است که یافته‌های پژوهش حاضر، با عنایت به محدودیت‌هایی به دست آمده است: اولاً، با توجه به این که پاسخ دهنده‌گان، گاه به دنبال پنهان نمودن برخی از آسیب‌های اجتماعی خود بودند، لذا برخی از ملاحظات را در پر کردن پرسشنامه مدنظر قرار دادند. ثانیاً، محدودیت در دسترسی به منابع و کتب فارسی مرتبط به موضوع می‌باشد.

نتیجه‌گیری

آنچه امروز جوانان در جامعه شاهد آن هستند و از طریق رسانه‌های مختلف به آنها القاء می‌شود با سبک‌های زندگی خانواده‌ها، که ریشه در فرهنگ و سنت دارد، متفاوت است. بنابراین، توجه به نیازهای جوانان، رفتارهای پرخطر و انحراف و آسیب‌های اجتماعی آنان از وظایف اساسی دست اندکاران امور جوانان است. لذا، با توجه به نتایج پژوهش حاضر، خوب است که در رسانه ملی غرور ملی و غیرت دینی را تقویت کنیم و میل به امروزی شدن را با الهام گرفتن از آموزه‌های تمدن‌ساز اسلام و فرهنگ غنی اسلامی - ایرانی خویش و متناسب با هویت فرهنگی خود به فعلیت برسانیم.

منابع و مأخذ

• قرآن کریم.

۱. اصغری، محمود (۱۳۹۲)، «دین، وجودان کاری و رابطه آن با سبک زندگی»، *فصلنامه پژوهش‌های اجتماعی اسلامی*، سال سیزدهم، شماره دوم (پیاپی ۹۷).
۲. ایروانی، جواد و جلالیان اکبرنیا، علی (۱۳۹۲)، «سبک زندگی اقتصادی در جامعه قرآنی و جامعه غربی»، *فصلنامه پژوهش‌های اجتماعی اسلامی*، سال سیزدهم، شماره دوم (پیاپی ۹۷).
۳. بشریه، حسین (۱۳۷۸)، *دولت و جامعه مدنی، گفتمان جامعه‌شناسی سیاسی، قسم، نقد و*

نظر.

۴. بهرامی احسان، هـ (۱۳۷۸)، «سازش یافتنگی در آزادگان ایرانی بررسی مؤلفه‌های بنیادین»، رساله دکتری روانشناسی دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
۵. تنهایی، حسین و خرمی، ابوالحسن (۱۳۸۹)، «بررسی رابطه جامعه‌شناسی باورهای دینی و سبک زندگی براساس نظریه و روش گافمن: مطالعه موردنی کرمانشاه» فصلنامه پژوهش اجتماعی، شماره ۲۵.
۶. خطیبی، حسن و ساجدی، ابوالفضل (۱۳۹۲)، «مروری بر شاخص‌های سبک زندگی اسلامی»، معرفت، سال ۲۲، شماره ۱۸۵.
۷. دالوندی، اصغر؛ مساح، سید باقر؛ سادات خانکه، حمید رضا؛ بهرامی، فاضل؛ پروانه، شهریار؛ حسامزاده، علی؛ دالوندی، نیشا و کیانی، تیام (۱۳۹۱)، «تبیین سبک زندگی سلامت محور مبتنی بر فرهنگ اسلامی»، مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت، سال یکم، شماره ۴.
۸. ذوق‌القاری، عاطفه؛ حجازی، سید رضا و رازی، سمیرا (۱۳۹۲)، «مقایسه کارکرد شبکه‌های اجتماعی در سبک زندگی در دو تمدن اسلامی ایرانی و غربی»، فصلنامه رهآوردنور، شماره ۴۴ (پیاپی ۶۱).
۹. رحمتی، محمد نبی و بایبری، امید علی (۱۳۷۹)، «شناسایی عمدہ ترین مشکلات تربیتی دانش‌آموزان دوره‌های متوسطه استان ایلام از دیدگاه دانش‌آموزان، مشاوران و مدیران در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹»، شورای تحقیقات آموزش و پرورش استان ایلام.
۱۰. ستوده، هدایت‌الله (۱۳۸۰)، آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)، تهران، انتشارات آوای نور، چاپ هشتم.
۱۱. ستوده، هـ. (۱۳۸۷)، آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)، تهران، انتشارات آوای نور، چاپ نوزدهم.
۱۲. ستوده، هـ. و بهاری، س. (۱۳۸۶)، آسیب‌شناسی خانواده، تهران، انتشارات ندای آریانا.
۱۳. شریفی، احمد حسین (۱۳۹۱)، همیشه بهار (اخلاق و سبک زندگی اسلامی)، قم، معارف.
۱۴. شریعتی، ص. الف. (۱۳۹۲)، «درآمدی بر سبک زندگی اسلامی در آیات و روایات»، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمان، ۴ (۱۳).
۱۵. صدیق سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۶)، آسیب‌های اجتماعی، تهران، سمت.
۱۶. طولابی، زینب؛ صمدی، سعید و مطهری‌نژاد، فاطمه (۱۳۹۲)، «بررسی نقش میانجی عزت نفس و خودکارامدی در رابطه بین سبک زندگی اسلامی و سازگاری اجتماعی جوانان شهر مشهد»، مطالعات جامعه‌شناسی، سال سوم، شماره ۹.
۱۷. عابدی اردکانی، محمد (۱۳۸۸)، «رابطه عزت نفس و میزان گرایش جوانان به سبک

- زندگی غربی «مطالعه موردی: جوانان یزدی»، فصلنامه سیاست، دوره چهاردهم، شماره ۲.
۱۸. علمی، محمود؛ صباح، محمود و افتخاری، سوره (۱۳۸۹)، «تعیین رابطه بین ابعاد سبک زندگی و مدیریت بدن در میان دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی بوکان»، مطالعات جامعه‌شناسی، سال دوم، شماره ۷.
۱۹. عبدالی، عباس (۱۳۷۱)، آسیب‌شناسی اجتماعی، قم، سپهر.
۲۰. فاضلی، محمد (۱۳۸۲)، مصرف و سبک زندگی، تهران، نشر صبح صادق.
۲۱. فاضل قانع، حمید (۱۳۹۳)، «حوزه روابط اجتماعی بر مبنای سبک زندگی اسلامی»، فصلنامه سبک زندگی اسلامی، سال یکم، شماره یک.
۲۲. فرهنگی، علی اکبر و کیانی، هانیه (۱۳۹۱)، «تأثیر رسانه‌ها در تبلیغ سبک زندگی غربی با تأکید بر الگوی پوشش غربی»، فصلنامه پاسداری فرهنگی انقلاب اسلامی، سال دوم، شماره ۵.
۲۳. فیضی، مجتبی (۱۳۹۲)، «درآمدی بر سبک زندگی»، معرفت، سال ۲۲، شماره ۱۸۵.
۲۴. قمری، محمد (۱۳۸۸)، «بررسی رابطه دین‌داری و میزان شادمانی در بین دانشجویان به تفکیک جنسیت و وضعیت تأهل، روانشناسی و دین»، سال سوم.
۲۵. کاثوزیان، محمد علی همایون (۱۳۷۳)، اقتصاد سیاسی ایران از مشروطیت تا پایان سلسله پهلوی، ترجمه محمد رضا نفیسی، کامبیز عزیزی، تهران، مرکز چاپ سوم.
۲۶. کاویانی ارانی، محمد (۱۳۸۸)، طرح نظریه سبک زندگی براساس دیدگاه اسلام و ساخت آزمون سبک زندگی اسلامی و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجه‌آن، رساله دکتری روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان.
۲۷. کاویانی، محمد (۱۳۹۱)، سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن، قم، انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
۲۸. کاویانی، محمد (۱۳۹۰)، «کمی‌سازی و سنجش سبک زندگی اسلامی، روان‌شناسی و دین»، سال چهارم، شماره دوم.
۲۹. کجباوی، محمد باقر؛ سجادیان، پریناز؛ کاویانی، محمد و ا扭وی، حسن (۱۳۹۰)، «رابطه سبک زندگی اسلامی با شادکامی در رضایت از زندگی دانشجویان شهر اصفهان، روان‌شناسی و دین»، سال چهارم، شماره چهارم.
۳۰. گلزاری، محمود (۱۳۸۷)، «بررسی میزان، زمینه‌ها و مشکلات روانی - اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی اسلام‌شهر، کرج، شهر ری و منطقه ۱۲ تهران (رابطه با جنس مخالف، استعمال سیگار و سوء مصرف مواد، فرار از مدرسه و خودکشی)»، تهران، دبیرخانه شورای فرهنگی.
۳۱. موسوی، آزاده (۱۳۸۹)، «مقایسه کارکرد خانواده، کیفیت زندگی، خستگی روانی و نگرانی میان همسران کارکنان مرد طرح اقماری و روزکار شرکت ملی نفت

- جنوب»، پایاننامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
۳۲. موسوی گیلانی، سید رضی (۱۳۹۲)، «چیستی و چرا بی سبک زندگی و نسبت آن با دین و مهدویت»، مشرق موعود، سال هفتم، شماره ۲۵.
۳۳. مهدوی کنی، محمد سعید (۱۳۸۷)، دین و سبک زندگی، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.
۳۴. نوابخش، م. و پوریوسفی، ح. (۱۳۸۵)، «نقش دین و باورهای مذهبی بر سلامت روان»، پژوهش دینی، شماره ۱۴.
۳۵. ویلیامز، زان پل (۱۳۸۶)، جامعه‌شناسی ادیان، ترجمه عبدالرحیم گواهی، تهران، نشر علم.
1. Barker, C., (2002), *Making Sense of Cultural Studies: Central Problems and Critical Debates*, London: Sage.
  2. Berliner, L. & Elliot, D. (2002). *Sextual abuse of children the APSAC handbook on child maltreatment* (2nd ed pp 55-78) thousand oars, CA: sage.
  3. Diener, E. and R. Biswas-Diener, (2002), "Will Money Increase Subjective Well-being? A Literature Review and Guide to Needed Research", in: *Social Indicators Research*, 57: 119-69.
  4. Headey, B. Schupp, J. Tucci, I. Wagner, G.G . Authentic Happiness Theory Supported by Impact of Religion on Life Satisfaction: A Longitudinal Analysis with Data for Germany. *The Journal of Positive Psychology* (2010) ,1 ,73.
  5. Lewis, C. A. Maltby, J. & Burkinshaw, S. "Religion and happiness: Still no association". *Journal of Beliefs & Values*, (2000) ,21, 233-236.
  6. Lima, C. & Putnam, P. D. "Religion, Social Networks, and Life Satisfaction", *American Sociological Review*, (2010) ,75(6), 914-933.
  7. Manly, J. T., Kim, J. E., Rogosch, F. A. & Cicchetti, D. (2002). Dimensions of child maltreatment and childrens adjustment: Dvelopmental and psychopathology, 13,759-782.
  8. Mason, A., & Monk- Turner, E. (2010) "Factors Shaping the Decision of College Students to Walk or Drive Under the Influence of Alcohol: A Test of Rational Choice Theory". *Drug: Education, Prevention and Policy*, 17(5) , 560-572.
  9. Mehlkop, G., & Graeff, P. (2010) "Modeling A Rational Choice Theory of Criminal Action: Subjective Expected Utilities, Norms, and Interactions". *Rationality and Society*, 22(2), 189-222.
  10. Mousavi Jazayeri SM Islamic life style against the west cultural hegemony [Online]. [cited2010]; Availablefrom: URL: <http://resalaat.ir /Members/>

Printable.aspx? itemid=418. [In Persian].

11. Nonnemaker JM, McNeely CA, Blum RW. Public and private domains of religiosity and adolescent health risk behaviors: evidence from the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *Soc Sci Med* 2003; 57(11): 2049-54.
12. Simmel, G. (1990). *The Philosophy of Money* , Tom Bohomer & Pavid Frisby (Trans.), Second enlarged Ed., NewYork: Routledge.